

Iga numbri taga on inimene

Valitsuses heaks kiidetud riigieelarve strateegia (RES) järgmiseks neljaks aastaks on ajanud ühiskonna ärevusse, sest sisuliselt ei ole valdkonda, mis ei peaks praeguste plaanide järgi oma kulusid koomale tõmbama. Seda ajal ja olukorras, kus tegelikult oodatakse valitsuselt ja riigilt pigem suuremat panustamist, et üle aasta väldanud koroonakriisist võimalikult väikeste kaotustega välja tulla.

Tõe huvides tuleb siiski märkida, et eelarvestrateegia näol on tegemist visioonidokumendiga, mis igal aastal uuesti üle vaadatakse. See tähendab, et konkreetse aasta riigieelarvet koostades käiakse taas üle potentsiaalsed tulud ning nende järgi kohendatakse ka kulud. Küll aga näitab strateegia seda, millised on iga valitsuskoalitsiooni prioriteedid ja suhtumised.

Praegune, Reformierakonna juhitud koalitsioon näitab heaks kiidetud eelarvestrateegiaga, et nende jaoks on kõige tähtsamad numbrid. Ja see, et numbrid kokku jooksevad. Sellele, et iga numbri taga on inimene ja tema saatus, liialt ei mõelda. Kuidas muidu põhjendada seda, et kärpeplaani mõõdetakse sarnase tollipulgaga nii riigikaitsele, huviharidusele, sotsiaalkuludele kui ka betoonile ja kividele.

Päriselus ei ole aga tegu abstraktsete, mingitest ettevõtete kogumitest koosnevate majandusvaldkondadega, vaid reaalselt, luust ja lihast inimestega. Kümned tuhanded neist on kaotanud töö, ülejäänutest on valdav osa pidanud tege-ma järeleandmisi oma sissetulekutes. Järeleandmised tähendavad väiksemaid kulutusi toidule, lastele, meelelahutusele ja kõigele muule.

Inimeste olukorra leevendamine ongi läbi RESi valitsuse kätes. See ei puuduta ainult huvihariduselt kärbitavat mõnda miljonit, eluasemelae-nude intressi tagastust või veel kolmandat ja neljandat asja, mis eelarve mõistes moodustavad tühise summa, vaid puudutab ka erinevate majandussektorite toetamist.

Reformierakond armastab rääkida sellest, et riigi tulevikule ja arengule tuleb vaadata pika-perspektiiviga kui üks nelja-aastane valimistsükkel. Aga teod räägivad teist keelt. Samamoodi nagu räägitakse hariduse ja teaduse arengu rollist jõukama riigi ja rahva ülesehitamisel, kuid tegelikkuses sellesse vajalikul määral ei panustata.

Kui vaadata Euroopa Liidu riike, siis valdav osa meist on aru saanud, et praegu võetavad laenu ja nendega tasutud eelarvekulud – nii toetused kui jooksvad kulud – on tuleviku väetis. Toetuste abil hoitakse ühiskonda ja majandust praegu üleväl, et pandeemia möödudes saaks alustada võimalikult tavapärast positsioonilt. Eesti valitsus kavatseb sellesse panustada aga ainult näpuotsaga.

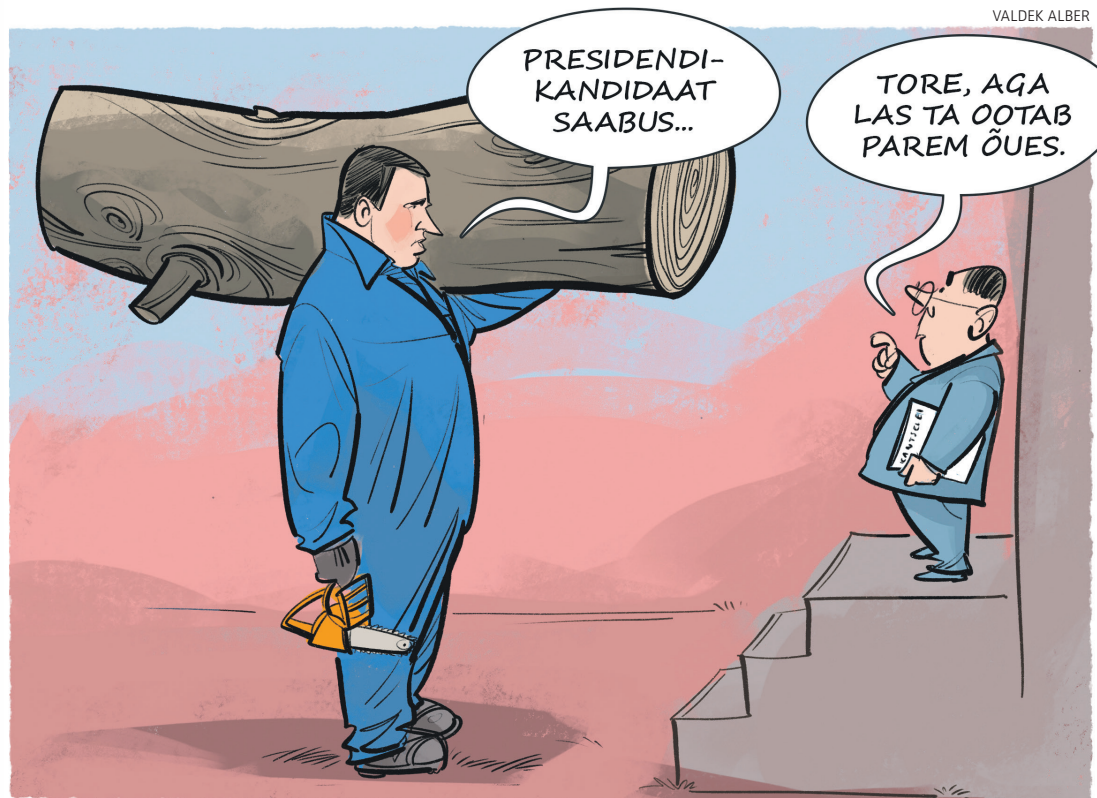
Kohane on ka märkida, et kui-gi siinseski jutus sai enam pihta Reformierakond, kelle käes on rahandusministri kabineti võt-med ja jäme ots riigi rahakoti kujundamisel, ei ole tema üks süüdi. Valitsus koosneb kahest osapoolst ning eelarvestrateegiale on oma heakskiidu andnud ka Keskerakond. Nemad aga lasevad praegu rahulikult meelel kõigil kriitikanootel oma koalitsioonipartneri turvisse langeda.

Hindrek Riikoja

Valitsus koosneb kahest osapoolst ning eelarvestrateegiale on oma heakskiidu andnud ka Keskerakond.

KARIKATUUR

LUGEJA ARVAB

Milline suur kultuuriehitus vajab püstitamist eelkõige?

Toompeal käib otsustamine, milliste tähtsate kultuuriobjektide ehitamist peaks kultuurkapitali rahast toetama. Esmaspäeval valis riigikogu kultuurikomisjon 11 variandi seast välja neli rajatist, mille toetamise otsustab hääletus parlamendi suures saalis. Küsisime lugejatelt, milline neist eelkõige vajab lähiaastatel püstitamist.

Riigikogu kultuurikomisjoni valikust leidis lugejate seas suurima toetuse Narva Kreenholmi rajatav kultuurikvartal Manufaktuur, mis peaks toetama Narva linna püüdlusi jõuda maailma kultuurikaardile ning taotleda Euroopa kultuuripealinna tiitlit aastal 2036. Kuni 300 000 külastajat aastas lisaksid ettepaneku tegijate sõnul hoogu majandusele nii linnas kui ka kogu regioonis.

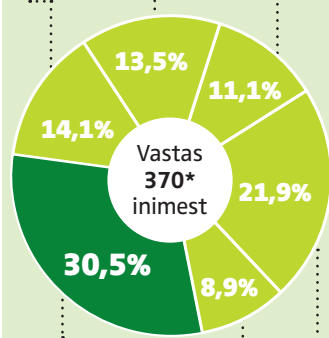
Pea võrdsele leidsid toetust Arvo Pärdi nimelise muusikamaja rajamine Rakveresse ja Rahvuskooper Estonia praeguse hoone juurdeehitus Tallinnas. Lugeja Marge esimene eelistus oligi just muusikamaja. "Seda on juba ammu planeeritud ja võib ju Rakveres olla," arvas ta.

Estonia kohta ütles üks lugeja, et juurdeehitus on kuritegu arhitektuuri ja kultuuri vastu.

KÜSITLUSE TULEMUSED

Rahvuskooper Estonia praeguse hoone juurdeehitus Tallinnas.

Arvo Pärdi nimeline muusikamaja Rakveres.

Narva Kreenholmi kultuurikvartal Manufaktuur.

Tartu südalinnas kultuurikeskus (SÜKU).

*5. mai seisuga

Allikas: maaleht.ee

Oleksin eelistanud mõne muu kultuuriobjekti toetamist.

Praegusel kriisiajal on ennatlik uusi kalleid kultuuri-ehitisi rajada.

Seejuures arvustas ta tõenäoliselt juurdeehitise mahu-eskiisi, sest sellest pole avaldatud kavandid veel kaugemale jõudnud. Teine lugejaist arvas, et sama hästi võiks Estonia taha ehitada sajakorruuselise parkimismaja – küll siis Eesti saaks kuulsaks.

Mitmed lugejad olid seisukohal, et enne uute kultuuriobjektide rajamist tuleks ikka vanad korda teha. "Linnahall seisab aastaid ja lihtsalt kõduneb vaikselt. Pole just parim visiitkaart linnale," tõi näiteks Toomas.

Teistest toetust soovivad kandidaatide seast toodi enim välja Põhja-Tallinna planeeritud filmilinnakut, mis võiks Eestisse tuua edaspidi rohkem välismaiseid filmimaailma tegijaid.

Üle viiendiku vastanutest aga arvas, et praegusel kriisiajal on ennatlik uusi ja kalleid kultuuri-ehitisi rajada. "Lasteaedasid on vaja, töökohtasid on vaja. Tule-tõrjude palka on vaja tõsta, meditsiinitöötajate töökoormuse ja palga suhe tuleb korda teha," tõi Even näiteks. Jaan Tatika nime taha peitunud lugeja aga ütles, et kultuur algab lastest ja selle raha eest võiks just nende jaoks miskit teha.

SIIM NESTOR: "Kõndijana olen aru saanud, kui absurdelt lühikesed on need vahemaad, mida ma varem läbisin kas jalgrattal või autoga."

Eesti Ekspress, 5.05.2021

SÜGAV MÖTE

ERKKI BAHOVSKI: "Kos meie endi nüristumisega nüristub ka meie keel ja on isegi raske öelda, mis oli enne, kas keele või meie endi nüristumine."

Postimees, 5.05.2021

SÕNA SEKKA

Hakkliha on parim

Eesti parima toiduaine tiitli pälvist tänava kodune hakkliha firmalt Maks & Moortits. Oma osa oli selles valikus ka uudsel keskkonnasõbralikul pakendil, mille eest žürii andis lisapunkte. Veel paar aastat tagasi, kui parimaks toiduaineks tunnustati Mamma kõrvitsa-kohupiimapanekoogid, ei pandud sugugi nii suurt rõhku loodust säästvale pakendile.

Nüüd aga muudab rohepöörde kõvasti toidutööstuse trende, värske ja maitse kõrval on üha olulisem keskkonna säästmine.

Eelmisel nädalal peetud Toiduliidu konverentsil tões ka liidu volikogu esimees Veljo Ipits, et lähitulevikus mõjutavad karmistuvad keskkonnanõuded toidutööstust enim.

"Kui pakendid, eriti plastpudelid on üleöö kuulutatud halvaks, siis kiireid pakendi-vahetusi on raske teha," teatas Ipits.

See nõuab tööstustelt suuri investeeringuid, pealegi pole veel täpselt teada, milline see õige pakend olema peaks, mis uuesti ringlusse võetakse. Praegu läheb ju enamik plastist prügimäele, aga aastaks 2030 peab plast olema ringlusse võetav ja taaskasutatav.

Ka on CO₂ jalajalg varsti kui pitser igal toidupakendil peal, sest tarbija hakkab üha enam eelistama neid toiduaineid, mille tootmises on vähem keskkonda saastatud.

Toiduainetööstuse üheks tulevikutrendiks on ka arvestamine loomade-lindude heaoluga. Näiteks arvame, et loomakaitse võitlus puurikade vabastamise nimel puudutab vaid kanakasvatatajaid. Aga juba arutatakse Euroopa Liidu tasandil ka seda, et keeksidel-kookidel võiks olla peal munamürgistus, et kas tootes on kasutatud mahe-, õrre-, või vabapidamisel kana mune. Õige muna hakkab tulevikus mõjutama nii kondiit-reid, jahutootjaid kui ka tarbi-ja ostueelistusi.

Nii et kui pannkoogid mõne aasta pärast jälle toidukonkur-si võidavad, siis küllap sealgi lisapunktid tulevad õige muna-märgi eest, et tainas ei kasutata puurikade mune.

SILJA LÄTTEMÄE

Telli Maaleht!

www.lehed.ee, 680 4444
klienditugi@ekspressmeedia.ee

Peatoimetaja Hindrek Riikoja,
hindrek.riikoja@maaleht.ee
Tegevtoimetaja Raivo Murde,
raivo.murde@maaleht.ee

MLToimetus@ekspressmeedia.ee
Tallinna toimetus: 661 3300,
Narva mnt 13, 10151 Tallinn
Tartu toimetus: 744 2250, Gildi 3, 51007 Tartu

Reklaam 669 8040
Kojukanne: 680 4444
Väljaandja
AS Ekspress Meedia
Trükk AS Printall